

Päijänne Biosfääriksi -työpaja 4: Kestävä asuminen ja vapaa-aika

Aika: 17.2.2022 klo 15.00–18.00

Toteutustapa: etäyhteys (Zoom)

Miten voimme parantaa arkemme kestävyyttä yhdyskuntasuunnittelun ja arkisten valintojemme kautta? Mitä mahdollisuuksia paikallinen yhteisöllinen kehittäminen voi tarjota Päijänteiden alueen asukkaille? Entä miten voimme edistää kestävästä vapaa-ajan liikkumista Päijänteellä? Tule kuulemaan ja keskustelemaan näistä teemoista Päijänne Biosfääriksi-hankkeen työpajaan.

Työpajatilaisuudessa alustavat Päijänne Biosfääriksi -hankkeen projektipäällikkö Mika Määttä, SITRA:n Kestävä arki -hankkeen asiantuntija Ramona Pulli, Jyväskylän kaupungin yleiskaavapäällikkö Mervi Vallinkoski, JyväSRiihi ry:n toiminnanjohtaja Leena Karjalainen sekä Pidä Saaristo siistinä ry:n aluepäällikkö Eeva Taimisto.

Alustusten jälkeen työskennellään pienryhmissä klo 16.30 alkaen. Pienryhmät muodostetaan neljän teeman ympärille; yhdyskuntasuunnittelu, kestävä arjen valinnat, paikallinen yhteisöllinen kehittäminen ja kestävä vapaa-ajan liikkuminen Päijänteellä. Tilaisuuteen osallistujat voivat valita itse, minkä pienryhmäteeman työstämiseen he haluavat osallistua.

Työpaja on osa meneillään olevaa valmistelutyötä, jossa Päijänteiden alueelle laaditaan hakemus Unescon biosfäärialueiden verkostoon liittymiseksi. Hakemusvalmistelusta ja työpajan toteutuksesta vastaa Päijänne Biosfääriksi-hanke, jota koordinoi Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdom.

Ilmoittauduthan tilaisuuteen ennakkoon 11.2.2022 mennessä [tästä linkistä](#).

Tilaisuus on avoin kaikille päivän teemoista kiinnostuneille. Lisätietoja tilaisuudesta: projektipäällikkö Mika Määttä, [mika.p.maatta\(at\)jyu.fi](mailto:mika.p.maatta(at)jyu.fi), <https://paijannebiosphere.fi/>

Kooste, työpaja 4: Kestävä asuminen ja vapaa-aika

Ajankohta 17.2. klo 15-18

Osallistujamäärä: Alustuksia seurasi 33 henkilöä. Työpajatyöskentelyyn osallistui 26 henkilöä.

Pienryhmä 1: Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtävä: Millainen voisi olla tulevaisuuden kestävä yhdyskuntarakenne Päijänteen alueella?

Vaihe 1: Pohtikaa aluksi, millaisia yhteiskunnallisia muutostrendejä t. ilmiöitä (esim. monipaikkaisuus, ilmastonmuutos) Päijänteen alueen yhdyskuntarakenteen suunnittelussa on otettava huomioon.

Vaihe 2: Ideoikaa toimenpiteitä, jotka mielestänne edistäisivät kokonaiskestävän yhdyskuntarakenteen kehittämistä Päijänteen alueella.

Esimerkkejä tunnistetuista muutostrendeistä/ilmiöistä:

“Luontokato”

“Muutokset väestön ikärakenteessa ja mahdolliset paikalliset erot”

“Pysyvän asumisen ja loma-asumisen suhde ja keskittymät”

“Lähituotteiden kysynnän kasvu”

“Kierto- ja jakamistalous”

“Osaaminen (etenkin kompleksisuuteen liittyen)”

“Ilmastonmuutos/sadannan määrä”

“Vesistöjen rehevöityminen”

“Digitalisaatio”

“Kaupungistuminen”

“Ilmastopakolaisuus”

Toimenpideideoita:

“EuroVelo11, East Europe Road, toteuttamisen edistäminen”

“Pohjois-Päijänteen polkupyöräreitti ja siihen liittyvät palvelut”

“Vesibussireitit”

“Valjastetaan kylät ja niissä olevat rakennukset biosfäärialueen infopisteiksi”

“Yhteisiä työskentelytiloja esim. kylätaloihin; tukee palveluja, synnyttää uusia palveluja”

“Matkailun ja virkistystien reitit ja porttipaikat”

“Viherrakenne ja ekologiset yhteydet aluerakenteessa”

“Luonto- ja retkeilykohteiden saavutettavuus pyörällä, kävellen, julkisilla, vesiteitse”

“Ketojen ja niittyjen verkosto”

“Pientarveviljelyn mahdollistaminen”

“Lähiruoan tuotanto lähimaaseudulla”

“Kiertotalouden tukeminen”

Pienryhmä 2: Kestävän arjen valinnat

Tehtävä: Miten kestäviä arjen valintoja voitaisiin parhaiten edistää Päijänteen biosfäärialueen toiminnassa? Ideoikaa konkreettisia toimenpiteitä (esimerkiksi kehittämishankkeita), joilla biosfäärialueen toiminta tukea alueen asukkaiden ja yhteisöjen kestävää arkea. Pohtikaa myös, mitä alueellisia ja paikallisia toimijoita tulisi sitouttaa mukaan näihin toimenpiteisiin?

Poimintoja pienryhmän tuottamista ideoista:

“Läheltä ja ilmastoviisasta –ruokasertifikaatin kehittäminen biosfäärialueelle?”

“Päijänteen järvikalalan parempi hyödyntäminen.”

“Viestinnän kehittäminen vaikuttavammista valinnoista

“Koulu- ja harrastusmatkoihin liittyvät kulkutapakokeilut ja niiden laajentaminen.”

”Toiminnan ja viestinnän täytyy puhutella arvostavasti kaikkia t. useimpia motivaatioprofiileja (vrt. alustuksissa esitellyt Sitran Motivaatioprofiilit)”

”Verkkokaupan mahdollisuudet lähiruoan edistämässä”.

Pienryhmä 3: Paikallinen yhteisöllinen kehittäminen

Tehtävä: Ideoikaa kestävästä kehityksestä edistäviä paikallisia kehittämistoimenpiteitä, joita voitaisiin toteuttaa Päijänteen biosfäärialueella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Poimintoja pienryhmän tuottamista ideoista:

”Pyöräilyreitti Päijänteen ympäri olemassa olevia teitä pitkin”

”Pyöräilijöille mahdollisuus siirtyä Päijänteen yli vesitse. Olisiko mahdollisuus?”

”Vieraslajitalkoot.”

”Kylätapahtumien avaaminen matkailijoille”

”Paikallisbiosfääri? (biosfääritoiminnan ideointi ja toteuttaminen paikallisyhteisöissä)”

”Kylän ja asuinalueiden fyysisen ympäristön ja maisemien ylläpito ja kehittäminen”

”Suojelualueiden, matkailun ja luonnonhoidon yhdistäminen esim. lammaspaimentoiminnassa”

”Päijännetarinat -nettialusta rakentamaan Päijänteen identiteettiä”

”Yhteisiä tapahtumia ja kulttuuria Päijänteen rannoille. Yhteismarkkinointi”

Pienryhmä 4: Kestävä liikkuminen Päijänteellä

Tehtävä: Miten biosfäärialueen toiminnalla voitaisiin tukea Päijänteellä liikkuvien ja siellä vapaa-aikaa viettävien kestävyystekoja? Millaiset toimenpiteet olisivat mielestänne tarpeellisia ja vaikuttavia?

Poimintoja pienryhmän tuottamista ideoista:

”Monitapareitit, että voisi tehdä osan matkaa meloen, osan pyöräillen, osan kävellen jne.”

“Päijänteellä tulisi huomioida paremmin myös liikuntarajoitteiset virkistäytyjät, nyt palveluja hyvin vaatimattomasti”

“Lihasvoimin liikkumisen edistäminen: lyhyiden välimatkojen reitistö rantautumismahdollisuuksilla, esim. SUP-laudat, kajakit jne.”

“Voisiko retkisatamat palvella myös esim. pyöräilijöitä/patikoijia? Esimerkkiä Saimaalta, jossa on polkupyörälauttoja ja -veneitä. Näsjärvellä samanlaisia palveluja, jotka ovat suosittuja. Tämä puuttuu vallan Päijänteeltä (esim. Jkl-Korpilahti-Jämsä).”

“Pohdittavia kehittämisteemoja voisivat olla mm. kestävän, monimuotoisen ja esteettömän liikkumisen edistäminen, erilaisten liikkumistapojen huomioiminen, liikkumisen ja mökkeilyn ympäristövaikutusten vähentäminen, rantautumispaikkojen ja huoltopisteiden kehittäminen (esim. tulipaikat, laavut, saunat)”

“Veneilijöille mahdollisuus päästä satamista polkupyörillä käymään maissa lähikohteissa.”

“Digitaaliset aineistot reiteistä. Esim. Outdoor active –alustalle syötetty paljon tietoja hankkeessa viime vuonna”.

“Kuntien palvelusatamat”

”Biosfäärialueen myötä Päijänteen alueelle oma retkeilykeskus?”